

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
RÉTI FERENC

Szerkesztőség:
II. kerület, Rózsa-utca 7. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája II. ker., Kossuth-tér 13. szám.

II. évfolyam.

Csongrád, 1904. március 13.

II. szám.

Ma d. e. 9 órakor az „Ott-hon“ szálloda termeiben nagy értekezlet lesz, melyre az érdeklődők szívesen láttatnak.

Március 15-dike.

Lehet-e az eszmék igaz értékét a könyvek kötetei, a lapok száma szerint megállapítani? Nincsen-e néhány szóba foglalt igazság, mely nagy elmék kutatásainak leszűrt eredményeit foglalja össze? Nincsenek-e rövid életszabályok, melyek az egész emberiség boldogságának feltételeit hirdetik?

Épp oly hibás volna valamely nemzet történetének korszakait a bennük foglalt évek száma szerint méltatni és becsülni.

Történetünk korszakai nem egyenlő tartalmúak, sem a törekvések és tettek gazdagságában, sem a fejlődés és haladás fokainak mértékében. Vannak évszázadok, melyek nyomtalanul elvesztek az utókor számára; melyek nem hagytak hátra szívet emelő, lelket nemesítő, dicső példákat, melyeken a jövő nem lelkesül, melyekre nem szívesen emlékezünk vissza.

És vannak egyes napok, melyek oly tartalmasak, oly magasztosak, hogy jelentőségük kihat évezredekre; hogy a nemzedékek hosszú láncolatát képesek megtermékenyíteni tetteik serkentő eszméikkel, nagy és nemes feladatok megoldásához szükséges lelki erővel, ügybuzgalommal és elszántsággal. Vannak napok, melyekre úgy tekintünk, mint a széles tenger zúgó hullámain cél felé törekvő hajós a csillogó égre, a szelid fénypontok biztosan vezető sugaraira.

Ily fényes csillagként tündököl történetünk egén az a nap, melyen egy egész nép évszázadok aléltóságából, a tétlenség zsibbasztó álmából gondviselésszerű intelemre felriadt, lényének egész hatalmával fellázadt a nemlét iszonyú gondolata ellen és egy új élet kiapadhatatlan forrását fakasztotta önmagából.

Március 15-dike! Te vagy az a tündöklő csillag.

Jóvá tetted, amit háromszáz évi hódoltság, elnyomottság, haldokláshoz hasonló tehetetlenség elrontott.

„A magyar név megint szép lesz,
Mélto régi nagy híréhez;
Mit rákentek a századok
Lemossuk a gyalázatot.“

De március 15-dike nemcsak előkészítője volt az átmeneti kor mozgalmas eseményei, az elemi erővel kitörő vulkánok pusztító lángjai közepette rohamosan kialakuló új, nemzeti, szabad Magyarországnak, de vezéreszillagként világít a bol-

dogabb jelen békés feladatai köré csoportosuló nemzedékeknek.

Erőt meritünk e dicső nap emlékezetéből kitartó munkához, buzditást, eszmék és törekvések megvalósításához.

Mert mi is szülte ezt a nagy napot? Mi is kölcsönzött neki oly véghetetlen hatalmat az érző szívek és gondolkodó lelkek fölött? Mi tette határkövé megsegényítő szolgaság szomorú századai és az újjászületett erős nemzeti élet boldogító korszaka közt?

Önzetlen emberszeretet, melyből áldásdús jogegyenlőség fakadt hazánk minden fia számára.

Rendületlen hazaszeretet, mely arra bírta a kiváltságos osztályokat, hogy a hazára veszélyes megrögzött hagyományaikkal szakítsanak, hogy előjogaikról lemondjanak és az ország terheit igazságosan megosszák pórral és jobbágygyal.

Minden áldozatra kész szabadságszeretet, mely a legnagyobb eskü tételére és annak hű betartására kötelezi a hon minden fiát „hogy rabok tovább nem leszünk“.

Emberszeretet! Hazaszeretet! Szabadságszeretet!

Ezek az eszmék fűződnek március 15-dikéhez; ezek az eszmék arattak diadalt a zsarnokság és elnyomás fölött és ezek az eszmék hivatva vannak arra, hogy a szorgalomnak, a komoly munkának áldásait biztosítsák nekünk, hogy a testvériség szent érzését növeljék, hogy mindnyájan kivétel nélkül szeretetben és egyetértésben, békében és összetartásban működhesseink a közjó érdekében, édes hazánk felvirágoztatására és boldogítására.

Dr. Guttmann Mihály.

Csevegések a helyi divatról.

Hogy ezen közleményt lapunk cikksorozatában közreadjuk, nem a hivatott író főnöktárist, hanem lapunkat tiszteljük meg vele. Az eleven humorral megírt igazságok sok társadalmi fonákságainkra mutatnak rá, melyek ha nem léteznének, bizony ha nem is boldog, de megelégedettebb volna a magyar. A többit elmondja a közlemény.

Az elnyomás korszakában, a 60-as évek elején, midőn a Csongrádi Újság calefactora Sággy Miska nagyon kis legény lehetett s jó magam is a betűvetés kezdetlegességével küzdöttem, korszakot alkotó esemény történt Csongrádon.

Megirigyelték dicsőségét az egyetlen, vászon és ruha kereskedő Keller Mártonnak. Idegenből telepedett le egy kereskedő, Klein Lipót, célul tűzvé ki magának az ősi magyar divat kiküszöbölését s a modern kelmék meghonosítását.

A szó szoros értelmében vett nagyközönség azonban konzervatív volt, ellensége minden újtásnak.

Az apjuk t. i. télen subában járt, az anyjuk rávette az apjuk kékbelijét, a fiú ködmönben járt, az irhabőr dominált, a leány nagykendőben, amelyet még szépnyja hordozott.

Külön céhet képezett a takács, a szűrszabó s a magyar szűs. Ma már ezek a mesterségek csak a multak hagyományaiából ismeretesek.

Nem esoda, hogy a csongrádi magyar ember gyomra nem vette be a divatot. Hogyne, hiszen boldogult Fehér Lóczy, aki a 60-as évek végén kezdte el a „cipész“ nevet használni, első volt azok között, akik az eberlaszting cipőt bevezették. Szegény, dacára fejlett izlésének, majdnem éhen halt.

Dominált a csizmadia céh. Az igaz, hogy ipara után meg is élt az illető, mert hiszen egyetlen mesterség volt, amiről azt hitték s amelyet az apa halálos ágyán úgy ajánlott fiának: „Minden alá van vetve a divatnak fiam, de csizma nélkül nem képzelz magadnak földi nagyságot, légy tehát s maradj te is csizmadia.“

A szűrszabó télen-nyáron dolgozott, mert hiszen a szűr csak annyiban hódolt a divatnak, hogy egyik vagy másik jobban ki volt „adateremtettéve“, de a szűr állandóan kelendő portéka volt, védett nyáron az esőtől s óvott télen a hidegtől is.

A „ruhafestők“ céhe különösen az úgynevezett „kékfestők“ elsőrendű iparág volt. Tagjai 10–15 év alatt meggazdagodtak. Hogyne, hiszen a nép ünneplője és pedig a férfiaké kékbeli, az asszonyoké kék festő ruha volt.

Emlékszem rá, hogy a magyar „ingvált“ a 60-as években még viselték tisztes öreg asszonyok, kik büszkeségüket találták abban, hogy ezt a tiszteletreméltó ruhadarabot ösanyjuk is hordozta.

Elrepült e kor, elrepült a multba, nem jön vissza többé soha és sajnos, hogy ma cifrábbak a ruhák, de lazábbak is az erkölcsök!

Mintegy 10 éve annak, hogy Szarvason jártam. Ezen város kulturája minden tekintetben felette áll Csongrádnak. Láttam és a magyarság szempontjából sajnos tapasztaltam, hogy ott a három divatárú kereskedés csak úgy csinál forgalmat, hogy a kék festő ruhát raktározza. (Ne ijedjenek meg kereskedő uraimék, nem önökben, különösen a fiataljaiban van a hiba, hanem a közönségben, amely hogy, hogyan megvetéssel tekint vissza azon egyszerű korra, amelyben nem voltak ugyan szép ruhák, de amelyben megszerezték s meg is tartották a földet.) A szarvasi nép ruházata egyszerű, modora tisztelettudó. Ruháinak nagy részét maga szövö, pénzt felesleges dolgokra nem ad ki s gyavonszerzési s megtartási képessége mesés, ismeri az őseredeti parasztgazdasági rendszer legfőbb paragrafusát: „nem adni ki olyanért pénzt, ami nélkül meglehetünk.“

Mondom a magyarság szempontjából szomorodtam el Szarvason. Mert hiszen a nép tót nyelvű. Érzelmében magyar ugyan s tudja s átérzi azt, hogy a rög, amelyet véres veritékkel munkál, nemcsak kenyeret ad, de hazája is.

Meglehet, hogy itt ez alkalommal megnyilvánuló felfogásom, különösen merkantilista szempontból, „maradi“-nak minősít. De én nem tehetek róla, hogy legszebb korszaknak tartom Ovid által megénekelt azt az „aranykort“, midőn az ember a maga őseredetiességében csak egy ideált ismert, „fenntartani törvény, jogszokás s más, ma már elsőrendű faktorok nélkül, a természet rendjét“. (Ezt ugyan Ovid nem így fejezi ki, de hát Sággy barátom a fantázia néha — magadról is tudod — elragadja az embert.)

De messze elkalandoztam. Hisz én arról akartam írni, hogy Klein Lipót 1861. évben boltot nyitott Csongrádon. Így van az ember ezzel az írás mesterségével, ha egyszer magyarul mondva, „belemuszájtja“ az embert ez a sokszor perfid Sággy Miska, nem tudja gondolatait szabályozni, s mikor legjobban akarna sziporkázó élceket mondani, a multak emléke okvetlenül rákényszeríti a keserű tudatra, mert hát átérezzük azt mindnyájan, hogy „nem úgy van már mint volt régen“.

„Egy szónak, száz szónak egy a vége“. Klein Lipót megnyitotta a boltot 1861-ben, becsukta 1863. évben azon tudattal, hogy Csongrádon nem sikerül semmi. (Ebben aligha igaza nem volt, mert még ma sem igen sikerül.) Adta a „kultur missio“ teljesítésére hivatott üzletet boldogult Keller Samunak, aki azután legelső sorban is kimustrálta a bécsi perkal, flanell, ripsz s általában a bécsi és párisi demimonde által kitalált cifra nevű „bovli“-kat s helyreállította a „kék festő“ uralmát.

Azt hiszed te Sággy Miska, hogy ezzel örökre száműzve lett szülőfölded falai közül a divat? Csalódot!

1881-ben már F. G. polgártársunk (meg ne mond neki, hogy ő is „történelmi esemény“) magas tetejű kalapban szántott. Fehér Lojzi bátyánk végszáma hozatta az eberlasztíngot s a ruhacipő annyira általános lett a vászoncselédéknél, mint a harmonikaszerű csizma a kubicosoknál. A 70-es évekről nem beszélek. Azt az időt átugrom. Ekkor a divat terén nagy vajdások történtek. Boldogult Lilienthal bátyánk a peruvian posztó bevezetéséről álmodott s halatlán! oly cikket is mert árulni, mely Teschen város falai között létesült, szóval akkor már nem 1, sem 2, hanem 3 vásznas bolt volt.

Az az átkozott ipartörvény (az a baja, hogy még én is lehetek „remek“ nélkül akár csizmadia is) kiütötte a kezéből a kenyeret az ő magyar viseletet kultiváló mesterembereknek. Ma már egy-egy vászon s ruhakereskedés rak-tára egy vagyon. A nép óriási erőlködést fejt ki, hogy különösen a szépnem ne maradjon mögötte az újításoknak. A leány cseléd utánozza a gazda leányt. Nem ritkán egy ház értékének megfelelő tőkét képvisel a ruha, amelyet sokszor alig pár ezer forint értékű vagyonnal bíró szülők leánya visel.

Pedig a határ csak akkora, mint volt a 60-as években, azzal a különbséggel, hogy akkor 1200 ember kezén volt, ma meg 4500-on felül van a birtokosok száma. Akkor a családfő ruházatrai kiadása alig ment 50 bankó forintra, ma 20-szor annyi.

Nem beszélek arról, — mert fáj a lelkemnek, — hogy mily úton-módon jutnak ezen szerencsétlen divatmajmokok a pénzhez, hogy vágyaikat kielégítsék.

A szegénység a maga meztelenségében bekopogtatott a jólét ajtaján. Durván kéri a bebo-

csájtatást. Elveszi a megelégedés barna kenyerét s hogy kalácsot elessék, megöli az önérzetet, kiöli a jókedvet s kerítővé teszi az anyát azért, hogy a világ pompájában gyönyörködjen szívének szülőtte, a divat majma, sokszor egyetlen gyermeke.

Ismét rászaladt a tollam a keserűségre. Nem vádolok a jelenért senkit. Sok hiba lett elkövetve a multban s félek, hogy a jövő sem biztat a remény rózsaszínű hajnalával.

De azt az embert, azt az igazán érző magyart, hívják azt politikusnak, emberbarátnak, vagy bármely társadalmi tényezőnek, aki bármely rendkívüli eszközökkel, de közre tudna hatni a tekintetben, hogy a rög, melyet a nép véres veritékével szánt, ne a divatnak termeljen, az a tényező, aki lehetővé tenné, hogy a magyar föld magyar kézen maradjon s ne jusson idegen kézre, mint az Ugron-féle almáskereki birtok, több szolgálatot tenne a hazának, több szolgálatot tenne a magyarságnak, mint az a nagy „honmentő“, aki még ma is abban látja a hazafiságot, hogy a „dualisztikus“ kormányforma jobb-e mint a külön magyar állam.

Sóhlya Gyula.

Közgyűlés.

Csongrád község képviselő testülete f. hó 7-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen több fontos ügy nyert elintézését.

Elsősorban tárgyalattott Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának a Csongrádon létesítendő munkásházák segélyezésére az alaptól 25.000 korona hitel engedélyezése iránt.

A szegényebb néposztály érdekében létrejött ezen megyei határozatot örömmel vette tudomásul a képviselő testület s elfogadta a nyújtandó segélyek felhasználására vonatkozó szabályrendeletet s még 34 házhelyet jelölt ki a kerestény gőzmalommal szemben.

Ezen kedvezményes házhelyekre, melyekből rövid időn belül 64 kerül kiosztás alá, mintegy 270-en jelentkeztek, kik közül azonban sok van olyan, kik egyéb vagyonnal rendelkeznek, ezek természetesen kedvezményes házhelyben nem részesíthetők, valamint azok sem helyezhetők előnybe, kik nem családostok. Ezek leszámításával a jelentkezők közül a házhelyek kisorsoltatni tervezetnek, mit azonban mi teljesen méltányos-

nak nem tartunk, mert megérhetik, hogy éppen az sorsoltatik ki, kik azt már régen kérték s új jelentkezett jut a helyére. Azt hisszük ezt a községi elöljáróság is be fogja látni.

Második tárgy a 3054 drb gyümölcsfa csemete engedélyezése s a községi gyümölcsös létesítése volt. Noha a képviselő testület e tekintetben már határozott, dr. Szarka Mihály képviselő annak létesítését ellenezte, a községi képviselő testület többsége azonban a létesítés mellett foglalt állást, s így annak létesítése most már ténynyé lesz.

László Ignác községi irnok részére a segédjegyzői cím lett adományozva, hogy így a községi jegyzők fizetését célzó törvényjavaslat elfogadása esetén a jegyzői nyugdíjintézet kötelékébe beléphessen. Ezen határozatot azért helyeseljük, mert családost emberről van szó s a meghozott határozat a községre semmi teherrel nem jár.

Elutasította Eder János és társai kérelmét, hogy a kistrében második mezőőri állást szerezzen.

Tudomásul vette a községi elöljáróság azon jelentését, hogy Szóke Illés csongrádi lakos a szegény alap javára 290 koronás alapítványt tett. Ezen követésre méltó példát a hagyományozóra hálás emlékezettel vette tudomásul a képviselő testület. Ezzel a gyűlés véget ért.

A csongrádi ker. gőzmalom közgyűlése.

A csongrádi ker. gőzmalom folytatólagos közgyűlése f. hó 6-án d. e. 9 órakor tartatott meg a részvényesek nagy érdeklődése mellett.

Azon hir volt elterjedve a részvényesek között, hogy Sóhlya Gyula részvényes és társai, kik az évi számadás tárgyában részletes vizsgálatra küldettek ki, működésükkel azt célozzák, hogy a mai igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait oda kényszerítsék, miszerint mondjanak le állásaikról stb. Szóval, hogy egyes részvényesek zavart akarnak előidézni a társaság beléletében.

Néhányan fel is kérték a részvénye-

Márciusi hangok.

Lelkem vágya álmokat sző,
A sors könyvét lapozgatja:
Meg-megállva, hol feltárul
Életemnek esilagzatja.
S látja amint ifjúkorom
Vágyainak esendes árja
Sorsvihartól korbácsolva
A férfikart kipróbálja.
Majd látja, hogy bús léteimből
Sirba napfény: aggkor temet,
És hogy gránit sirban is majd
„Egy gondolat bánt engemet!...“

Tovább megyen: irt keresve
Hazám mulja s jövőjébe;
De nem heged seb attól, mit
Eléje tár annak képe.
Hisz ott egy hős nemzetet lát,
Mely diéső nagy napokat élt:
Mikor még szó és toll helyett
Karddal szállt síkra a honért.
S lát — a jövő bús képében —
Sárba tiprott miljó szívet:
Gyáva kortól kényszerítve
„Ágyban, párnák közt halni meg!...“

Lelkem ébred s felsőhajtok:
Mi az élet fergetegje,
Ha gyenge szél — a halálnak
Csendje csatát nyer felette?!
S mi az ifjú legszebb álma,
Mely — bármiként fordul sorsa —
Ót a vágyak diésfényében
Egy nagy, szent cél felé vonja;
Hogyha úgy kell életének —
Mig rá sir nyugalma nem száll —
Egy „szébb jövő“ reményével
„Lassan fogyni mint gyertyaszál!...“

Nem! ne legyen gránitsírom,
Sem tollamért érc-sirjelem!

A sir, melybe eltemetnek
Közös legyen és jeltelen!
Napfény sem kell! aggkor helyett
Csatazajnak viharába —
Egy letépett rózsza gyanánt —
Hulljon le étem virága
S vörvirágos mező legyen: —
Nyert szabadság zászlajánál —
Ravatalom s ne, ne olyan
„Mely elhagyott szobában áll!...“

Csajághy Gyula.

Korcsmárosom tragédiája.

(Vig elbeszélés.)

Irt: Beck József.

(Folytatás.)

Egy hét múlva másképpen alakultak a viszonyok. A történetek feletti lehangoltsága Piroskának, figyelmessé tették az öreg Pityóka szeméit s hogy, hogy nem, mikor egy hét után belépek a kis korcsmába, rideg fogadtatásra, hideg arcokra találtam. Mielőtt még az evéshez fogtam volna, Pityóka vallatóra fogott.

— Ön hipnotizálta a lányomat?
— Dehogy. Soha, semmiféle korcsmárosnak a lányát én nem hipnotizáltam.

— Kedves Kovász úr, ön egyszerűen hazudik.
— Kedves Pityóka úr, ön egyszerűen be van rugva. Egyébként figyelmeztetem, válogassa meg a szavait, mert tartalékos — footballistával van dolga:

— Én nem szoktam a szavaimat megváltogatni. De a vendégeimet, azokat bizony megváltogatom s egy ilyet, mint maga, aki a lányomat elbolondítja, nem tűrök a boltomban! Piroska már megvallott mindent, megvallotta, hogy maga házasságot, hogy milliókat ígért. Igaz ez?

— Ahogy vesszük. Először is házasságot nem ígértem, mert amugy is házas vagyok; van az apámnak öt háza, melyeket én fogok örökölni s azt el nem ígértem senkinek. De, hogy jobb-

nak a hiányában feleségül nem venném Piroskát, nem mondom.

Pityóka mérges lett s arra a kijelentésemre, hogy egy korcsmárosnak a lányát nem tartom magamhoz illőnek, mert nincs intelligenciája, valóságos dühöngésbe csapott át.

— Kidobom! Megsütöm disznó pástétomnak!
Maga intelligens!... maga... maga... lánybolondító! — ordítá úgy, amint csak egy korcsmáros tud ordítani.

En is méregbe jöttem s névjegyem után kapva (ami nem volt), igazi lovaghoz illően kérdém:
— Van névjegyem?
— Van a fenének! Étlapom, az van!

Ezzel megsimogatta arcomat s egy kihajítási műtétet végzett el rajtam. Mikor az utcán, az ajtó előtt találtam magam, hirtelen egyet gondolva, rohanó lépésben, felindultan indultam hazafelé.

Este felé járt már az idő, amikor eszembe jutott, hogy ma még nem is ebédeltem. Agyamban háborogtak a gondolatok, mint a háborgó Balaton teteje. Enni nem tudtam, mert minden lépésem, minden betű a könyvemben, Piroska volt előttem. Elkezdtem a lemondást. Másnap reggelre egészen beleéltem magam, úgy, hogy a tanulás is a régi kerékvágásban kezdett indulni. Az előadásokon figyeltem s nem ábrándoztam, az ebédeimet megettem s nem udvaroltam végig, a vacsoráimat pedig még inkább megettem, mert se nem ábrándoztam, se nem udvaroltam.

Május felé járt az idő. A tavaszi napsugár felüdíti a természet hangulatát, a közeledő érettségi pedig leüdit az én hangulatom. Erdő, bokor, virág virul, arcom pedig pirul, ha visszagondolok arra az emlékezetes korcsma-jelenetre. De nem baj! Az is elmúlt s az érettségi is elmúlt. Holló szárnyaival reptül az idő. A „matura-drukk“ eseményeit szerencsésen túléltem s egy fővárosi uszónadrágyár levelezési műveletét végeztem, havi 60 forint fizetésért.

sek közül Réti Ferencet is, hogy okvetlenül menne ki a közgyűlésbe és segítene megvédeni a társaság esetleg megtámadandó egységét, békességét, a mai igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait a mostani igaztalan támadások ellenében.

És bár, a midőn Hegyi Antal a mai igazgatóságot szervezte, lapjában a legkiméletlenebb módon, rágalomokkal illetve támadta Réti Ferencnek működését a gőzmalomban, (pedig ha 10 éven keresztül nem védelmezte volna oly erélyesen Réti Ferenc a részvényesek érdekeit, már régen feloszlott volna az egész társaság) nevezett mégis készséggel engedett a meghívásnak és részt is vett a közgyűlésen.

Nem volt azonban semmi zavar, semmi méltatlan támadás senki ellen.

Sóhlya Gyula és társai részvényeseknek jelentését elfogadta a közgyűlés, működésükért köszönetet szavazott.

A jelentés csak jelentéktelen hibákat jelzett a kezelés és számadás körül és még nagyobb megnyugvást adott a részvényeseknek az iránt, hogy az igazgatóság hűen és helyesen kezelte a társaság vagyonát.

Különösen, a jelentés folytán csupán azon utasítás adatott az igazgatóságnak, hogy jövőben külön számadás vezetésék a faüzletről és továbbá, hogy ott, hol a társaság részéről teljesített fizetéseknel a nyugta kiállítását elkerülhető, igyekezzék azt megtenni.

Megadatott az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény. Elfogadott a múlt évi tiszta nyereség felosztására nézve bemutatott tervezet.

Nagyobb vitát Király Gergely részvényes azon indítványa keltett: hogy dr. Buk Herman mint ügyésznek a javasolt 200 kor. tiszteletdíj ne adassék meg,

Egy este, amint a korzó fasoros-útján sétáltam s szívtam dagadó keblemben a nagyszerű ózondús levegőt, megáll előttem egy hosszú bundába bujtatott nő. Megszólat:

- Nem Kovász úrhoz van szerencsém?
- Az vagyok.
- Nem ismer?
- Nem.
- Nézzen meg jól.
- Jól megnéztem.
- Nézte a hajamat?
- Nem.
- Hát akkor nézze meg.

Megnéztem s elkiáltottam magam:

— Ah, Piroska! Pi... pi... piroska?

— Igen. Én vagyok az a rossz Piroska. Csak hallgasson meg mindent. Eszembe jutván a pofon és a kidobás, hidegen maradtam.

— Jó. Meghallgatok mindent.

— Hát elmondom. A papa szerzett kompánistát az üzlethez, akihez hozzá akar feleségül adni. De ez egy utálatos ember. Én nem megyek hozzá egy fél világért sem. A papa kisorsfolt belőlem mindent. Megkellett mondanom, hogy mi szeretjük egymást...

— Szeretjük egymást még most is? ...

— Hát... Én azt nem tudom... Azután azt mondta a papa, hogy ilyen hipnotizáló emberrel nem enged diskurálni. Mindent megkellett vallanom, mert azt mondta, hogy ha nem leszek őszinte, a fejemhez vág egy szódás üveget s belefúllaszt a sörbe. Hát mondja Kovász úr, tehettem én ellene valamit?

— Nem tudom, — feleltem angol közönnnyel. Még egy pár jelentéktelen szót váltottunk s elváltam régi szerelmem tárgyától. Ő haza ment, én ugyanazt cselekedtem.

Ennek a mi korzói találkozásunknak furcsa következményei lettek.

mert az alapszabályok nem ismernek ügyészi állást. Miután azonban Sóhlya Gyula és Nagy Pál Imre részvényesek igazolták, hogy nevezett ügyvéd tényleg szolgálatokat teljesített az igazgatóság megbízása folytán a társaságnak, a javasolt tiszteletdíj megszavaztatott részére.

Tárgyaltattott Kraxner Antal könyvelő kérelme 200 kor. fizetés felemelés iránt. A részvényesek egy része azonban erről hallani sem akart. Nagy zajongás támadt. Hiába bizonyították egyesek, hogy a könyvelő teendői megszorodtak, a zaj és tiltakozás még sem csendesedett le. Végül Réti Ferenc részvényes azon kijelentésével, hogy ha megfelelő tiszta jövedelem lesz és a könyvelő munkásságáról a részvényesek megfogják győződni, a jövő év végén nagyobb tiszteletdíjban fogják a könyvelőt részesíteni.

Hasonlóan elutasított a pénztárnok is abbéli kérelmével, hogy évi javadalma 3 öl tűzfával javíttassék.

Réti Ferenc részvényes mindkét tárgynál erősen hangsúlyozta, hogyha nincs meg az akarat a részvényesek többségénél nem helyes erőltetni semminemű kérelem teljesítését.

HIREK.

— **Plebános beiktatás.** F. hó 20-án d. e. 10 órakor iktatja be Porubszky József pápai kamarás plebánost hivatalába a váci püspök úr oldal-kanonokja, méltóságos Balás Lajos pápai praelatus és gurjai apát.

— **Kossuth halálának évfordulója.** Hallhatatlan emlékü nagy hazánkfiának, Kossuth Lajos halálának tizedik évfordulóját nagy ünnepséggel készül megülni a főváros polgársága. Ez a szomorú évforduló f. hó 20-ára esik, mikor ország-szerte nagy gyászünnepségek tartanak. A hazafias lelkesedés lángjai városunk polgárságának szívében is lobog s f. hó 20-án a nagy nap emlékeztetere gyászünnepélyt rendez.

A kompánista meghallotta a mosonéjától, hogy Piroska velem találkozott s hogy csevegtünk egymással. Erre a kompánista kiöntötte lelkének minden keserűségét, bújának minden baját, s bajának minden búját.

— Pityóka! Te szemtelen! A lányod megcsalt, te megcsaltál engem s ha ti megcsaltatok engem, én is megfoglak benneteket csalni. Kidoblak benneteket ebből a boltból. Ez a bolt az enyém lesz! A lányod menjen feleségül ahhoz a tintacsószhöz, mert én el nem veszem, ha aranyfá változik! Még akkor se!

De most Pityóka, mint apa szólat meg.

— Te mernéd ezt tenni!?!... Mi?!... No!...

Ezután se szólt, se beszéd, hanem fogja a kompánista Pityókat s úgy lödítja ki a korsmárból Piroskával együtt, mint hajdan engem Pityóka.

Káromkodott egy pár cifrát Pityóka s — ki volt dobva.

Most két hete volt. Éppen mikor paszulylevest eszem, kopogtatást hallok ebédlőm ajtaján. Kíváncsian szólottam ki:

— Ki az? Tessék!

Az ajtó nyílik s megjelenik előttem Pityóka uram, Piroskával együtt. Egy hatalmas batyu volt a hátára vetve s szivaresutka a szájában. S ez volt korsmárosom tragédiája.

Az idő vasfoga ketté harapta korsmárosom haragját és gyűlöletét. Nyakamba borult s könnyezve kért bocsánatot s megalázva kért hajlékot lánya s a maga számára, mert a bitang kompánista kidobta a boltjából.

Én hajlékot adtam s a lányát eljegyeztem.

Másnap ügyvédet bízam meg a kompánista megbüntetésé végett. A kompánista most már hajlandó a fél üzletet visszaadni s Piroskát visszakaphatni. De sem Pityóka nem enged, sem én, hanem kíváncsian várjuk a bíróság ítéletét.

(Vége.)

— **Március 15 a templomokban.** A rom. kath. nagytemplomban március 15-én d. e. 9 órakor ünnepélyes nagymise lesz hazánk jólétéért, a márciusi nagy napok emlékére. — Az izraelita templomban március 15-én dr. Guttman Mihály tart alkalmi beszédet.

— **Március 15.** Mikor a tavasz langyos szelölője legyinti meg az arcot, mindannyiszor friss pezsgésbe hozzák a vért a fel-felújuló márciusi nagy napok emlékei. Március Idusa, a magyar szabadság hajnalhasadása szent marad a Kárpátok-koszorúta szép Magyar hazában, míg csak magyar szó csendül a bércen, a rónán. Városunk hazafias közönsége is kiveszi a maga részét a hazafias mozgalmakból s március 15-ikét nagy lelkesedéssel üli meg. Ma este 8 órakor a kaszinó ünnepel. 15-én este pedig a Polgári kör társasvacsorát rendez. Vacsora előtt a dalárdisták közreműködésével ünnepély tartatik. Az ipartestület és iparos olvasóköri f. hó 20-án a Központi szállodában együttesen ünnepel. F. hó 13-án Márkus János vendéglőjében a függetlenségi pártiak tartanak hazafias összejövetelt.

— **Halálozás.** A tanítótestületnek gyásza van: egyik munkás tagja, Schubert Julia tanítónő életének 57-ik, tanítói működésének 36-ik évében f. hó 11-én hosszas szenvedés után elhunyt. Született Szegszárdon 1847-ik év febr. hó 15-én. A boldogult tanítónő kiképzését a pécsi rom. kath. tanítóképzőben nyerte, melynek elvégzése után a tolnamegyei Bonyhád községben kapott alkalmazást. Itt működött 1868-tól 1872-ig. 1872-ik év szeptemberében a csongrádi iskolához választott meg, melynek munkás és rokonszenves tagja volt élete végéig. Temetése ma d. u. 3 órakor történik. Elhunytáról hozzátartozói és tisztelő karsai külön gyászjelentést adtak ki. Áldás emlékeztető!

— **Gergely napja.** Tegnap volt Gergely-nap, szép, derült idő s ha hinni lehet a jóslásnak, Gergely nem rázván meg a szakalát, tartós jó időre számíthatunk. Forgó Gergely I. bíró a városi tisztikar, névnapja alkalmából szívesen ünnepelte. Isten éltesse!

— **Közgyűlés.** A községi képviselő testület f. hó 18-án rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya a csongrád-szentes-orosházi vasút engedményességének kérelme, az említett vasútvonal kiépítésének biztosítására 30.000 korona névértékű törzsrészvény átvállalása iránt.

— **Felolvasás.** Dr. Sürös Miklós községi orvos ma d. u. 2 órakor a községváza tanácstermében az országos munkás és gazdasági eselődsegélypénztárról felolvasást fog tartani. A tanulságos felolvasást ajánljuk az érdeklődők b. figyelmébe.

— **A csongrádi borok jó hire.** A csongrádi borok jó sága, kitünősége nemesak a környékben, de az egész országban ismeretes. Dacára azonban első minőségének, mégis sokszor kénytelenítettik a termelő potom áron túl adni termésén, mert kereskedési összeköttetése nincs s ki van szolgáltatva a helyi ügynökök önkényének. Ezen ugyan segíthetne a tisztelt bortermelő közönség azáltal, hogy a régóta vajdó pincekérdést oldaná meg, de hát sok Csongrádon még a Pató Pál-féle ember, aki csak akkor ébred tette, mikor nyakában a veszély. A legújabb eset azonban szinte fölháborító. Megtörtént, mint beszélik, hogy egy kereskedő Keeskeméten nagymennyiségű bort vásárolt össze, s ezt a csongrádi gazdák pincéjében raktározta el, hogy mint csongrádi termést áruba bocsássa. Ezen eljárás ellen mindenkinek tiltakozni kell s ha való a híresztelés, akkor szigorú vizsgálatot kérünk ez ügyben s ha valaki bűnös, hát vegye el büntetését. A csongrádi borok jó hírét pedig megőrizni tartsa kötelességének minden hazafias gondolkodású polgár.

— **Közgyűlések.** A kaszinó f. hó 20-án, a polgári kör pedig ma d. u. 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését.

— **Megérkezett a pótlék.** Az állami tisztviselők oly sok küzdelmet kiállott pótléka végre valahára a rendes kerékvágásba jön. Tegnap érkezett meg a f. évre elmaradt pótlékok összege, melyet a m. kir. adóhivatalból az érdekeltek már fel is vehetnek.

— **Szeged ünnepe.** F. hó 12-én volt huszonöt éve annak, hogy az Alföld legnagyobb városát a Tisza vize romba döntötte. Első volt akkor, ki a segélyre szorultakon könyöradományával segített, a király, s most, midőn „Szeged szebb lett, mint volt”, Szeged hű népe egy emlék albumot készül kiadni s hódoló tisztelettel Ő felségének ányújtani.

— **A választási jog reformja.** Végre megvalósul a sokak előtt hangoztatott óhaj, hogy a választói jogot a kormány nagyobb mértékben kiterjeszteni akarja. Hogy bevállal-e vagy nem eme újabb reform, azt majd a jövő fogja megmutatni. Elrendeltetett ugyanis a 20 éven felüli polgárok összeírása s ennek keresztül vitele f. hó 15—30-ika között megy végbe. Fel fog jegyeztetni majd mindenkinek a neve, születési éve, helye, foglalkozása és hol van alkalmazva.

Számot kell adnia műveltségéről és arról, hogy milyen iskolákat végzett. Meg kell mondani, hogy 1903-ban mennyi adóval volt megróva, aminek bevallása kissé nehézségekbe ütközik, mert az ex-lex miatt rendes adókövetés nem történvén, sokan nem tudják, hányadán vannak az adójukkal. Lesz még egyéb rovat is, melyet pontosan kell kitölteni, különben nehezen lesz valami a választási jog reformjából.

— **Felmentés.** Egy hosszadalmas és egész család boldogságát szertefosztó hercehurca ér véget ama pör befejeztével, melyben a kir. ügyészség Kovács János ügyvédet a terhére rótt cselekmény alól felmenti, illetve a vádat eljéti. Indokolás a következő: Kovács János vádlott ellen a kir. törvényszék 9524/B. 1902. számú végzésével az eljárást a B. P. 7. §-a értelmében a 10336. 1903. P. szám alatt indított rendes per jogerős befejeztéig felfüggesztette. Amennyiben pedig az említett rendes per jogerős befejeztetett, s amennyiben a jogerős ítéletek, különösen a kir. Curia 1903. október 28-án kelt 6889/1903. P. sz. ítéletével megállapítást nyert, hogy vádlott s a Tiszavidéki takarékpénztár részvénytársaság között elszámolási viszony volt, s nem hogy vádlott sikkasztott volna el valamely összeget, hanem még az ő részére ítéltetett meg 4688 korona 52 fillér, azért büncselekmény hiányából a vádat elejteni kellett.

— **Tankötelesek összeírása.** Az 1904. 905-ik évre szóló ovó- és tankötelesek összeírását az azzal megbízott egyének március és április hónapokban tartoznak teljesíteni.

— **Esküvő.** Barna Henrik gyógyszerész f. hó 20-án d. u. 1/2 órákor vezeti oltárhoz Rosenberg Ede kereskedő kedves leányát, Ilonkát.

— **Baleset.** Khirer József szentesi kántor családjával f. hó 10-én városunkban tartózkodott s midőn esti 6 órákor kocsijával a templom előtti műtra hajtatott, a nagy sötétségben a felhánt földrakásokon kocsija felborult. A kocsiban ülők kisebb sérüléseikkel menekedtek meg a veszedelemtől, de ez az eset intőpélda arra nézve, hogy a t. tanácsnok úr, kinek ügykörébe tartozik a dolog, a földhányásokat a műút mellől eltüntesse. A közvilágítás kérdése pedig ha lassan is, de halad a megvalósulás felé.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33. mindenkinek ingyen megküldi. A kifünően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyak. Különösen fölemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

— **A csongrádi ipartestületi betegsegélyző pénztár** ma d. u. 2 órákor, az ipartestület hivatalos helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok pontos megjelenését ezúton is kéri az Igazgatóság.

— **Betegség.** Betegség, még pedig olyan természetű, mely népünk nemtörődömségét a nevelésre szorult gyermekek iránt sajnos jellemzi, mutatkozott f. hó 10-én Farkas Mihály 11 éves Margit nevű leányán. A kis leány annyira lerészegedett, hogy a főútcán összeesett. Az orvosi segélyben dr. Sörös Miklós községi orvos részesítette. Egy kis lecke a gondatlan szülőknek mindenestre nem ártana.

— **Agyondöfte a tehén.** Cseh Illés sugár-utcai lakost, midőn a jószágnak enni akart adni f. hó 12-én a tehén úgy mellbe döfte, hogy rögtön meghalt. Fölbontolják.

— **Leopold Gyula** az „Általános Tudósító” szerkesztője és hirdetési iroda agilis tulajdonosa ismét megnagyobbította elsőrendű irodáját. Ugyanis Sándor Mihály felelős szerkesztésével „Sportújság” cím alatt sokat ígérő szaklapot indított. Leopold Gyula vállalatát 9 éves fennállása alatt igazán magas fokra emelte és nagyszabásúvá tette, mit élénken bizonyít az is, hogy e megbízható irodában 23 ember van alkalmazva és üzletfelei közé nemcsak Magyarország, hanem a külföld legelőkelőbb és legnagyobb hirdetői is tartoznak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Három nagyfontosságú könyv** jelenik meg ez év husvéthetében és pedig: I. „A babilonai magyar nyelv.” (Négy bírálat: 1. Magyartalanság úton-útfélen. 2. Böngrédi uram és az új magyar nyelv. 3. Sipulusz magyarsága. 4. Seta Budapest, Magyarország székesfővárosán át.) II. „Óv-juk gyermekeinket a szesz italoktól.” (Az „Orsz. magyar alkoholelles egyesület” megbízásából 1904. február 14-én az I. ker., Krisztina-téri iskolában tartott nyilvános előadás.) III. „A nevelő működési köre” (III-ik nagyban bővített kiadás.) Egy-egy műnek előfizetési ára 2 korona. (Bolti árak nagyobb lesz.) Előfizetési pénzek (legelőkelőbb postai utalványon) az író Szászvárosi V. Jenő (Budapest II., Margit-körút 8. I. em. I. „Garay János társaság” főtűkari hivatala) címére küldendők. — Ugyancsak fenti író kiadásában jelent meg s nála megrendelhető

„Gondos Iván községi tanító áldásos munkálkodása Bol-dogfalván” című, pályadíjjal koszorúzott mű, valamint „Szózat I-ső Ferenc József magyar királyhoz” című költemény is. Elsőnek ára 80 fillér, utóbbinak 20 fillér és postadíj.

Társszerkesztők:

BLÁZSIK MIHÁLY ÉS SÁGHY MIHÁLY.

Kiadók és laptulajdonosok: **BOZÓ ÉS JUSTIN.**

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Vizkúrám

Kneip Sebestyén plebános betegségek gyógyításáról írt könyve. Egyetlen család sem nélkülözheti. Kapható a Csongrádi Ujság kiadóhivatalában.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind küszö természetű), mert nagyjából ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkifünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekelebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé, anélkül, hogy a legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím: **Érmelléki első szőlőoltványtelep**
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Egyetlen

politikai tanügyi lap, mely a 10,500 korona politikai kauciót is letette, a

NEMZETI ISKOLA

Szerkesztő:
Földes Géza.

Főmunkatárs:
Benedek Elek.

Tíz év óta áll ez a lap a magyar tanárok, tanítók, tanítónők és kisdidovok szolgálatában s ez alatt közönségének szívével összefonódott egészen.

Bátor szókimondás, erős fajszeretet, a függetlensége fel és lefelé s teljesen megbízható diszkrétója kedveltette így meg ezt a lapot. S hogy ez ilyen is marad, erre elég biztosíték a szerkesztők multja és egyéni jellemé.

A Nemzeti Iskola tizenkét oldal terjedelemmel megjelenik minden szombatban s az

előfizetése:

egész évre 12 K
fél évre 6 K
negyed évre 3 K

Előfizetéseket elfogad a

NEMZETI ISKOLA
kiadóhivatala
Budapest, VII.
Rottenbiller-utca 5 a.

Kiadó lakás.

A Rózsa-utca 17. számú házban két-szobás lakás, hozzátartozó mellékhelyiségekkel, haszonbérbe kiadó. Megtekinthető bármikor.

Magas jutalékkal felvételnek

bármily állású megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására, az 1883. évi XXXI. t.-c. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset.

Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó” kiadóhivatalának, postafiók 180, Budapest.

BRÁZAY FÉLE SÓSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLÉKELVE VAN!

DREZDAI MOTORGYÁR R.-T.

(ezelőtt Hille) fióktelepe és műhelye:

GELLÉRT IGNÁC ÉS TÁRSA

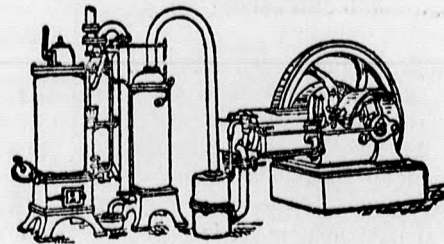
Budapest, VI., Teréz-körút 41.

(Telefon 12—91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legtökéletesebb, legtartósabb gyártású drezdai benzín-motorokat, lokomobilokat és széngáz-fejlesztős (generatoros) motorokat.

Legegyszerűbb kezelés!

64 kiténtetés.

Legelőkelőbb üzemi 8 állami érem!

8000 gép a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Malomüzemre, darálásra, takarmánykamrákba, tejgazdaságoknak, fagyáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más gazdasági és ipari munkához a legjobb üzemerő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállításon a legelső díjakkal lettek kiténtetve.

Kedvező fizetési feltételek!! Legmesszebb menő jótállás!!

Uj! Budapestben főműhelyt rendeztünk be **Uj!** drezdai művezetővel és szerelőkkel.